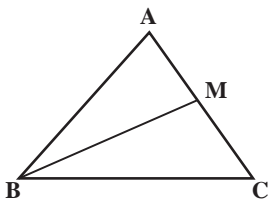
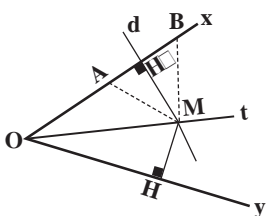

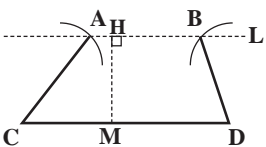
پاسخ مسائل هندسه پایه دهم

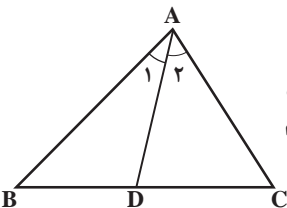
۱. در مثلث ABC که $AC=6$ ، $AB=8$ و میانه $BM=5$ ، $AM = \frac{AC}{2} = 3$ و نتیجه، مثلث ABM را با داشتن طول‌های سه ضلع آن می‌توان رسم کرد و از آنجا مثلث ABC را بنا کرد. پس ابتدا پاره‌خط BM به طول ۵ را رسم می‌کنیم و سپس به مرکز B و به شعاع ۸ و به مرکز M و به شعاع ۳ کمان‌هایی رسم می‌کنیم و نقطه برخورد آن‌ها را A می‌نامیم. سپس AM را از طرف M به اندازه خودش تا نقطه C امتداد می‌دهیم و C را به B وصل می‌کنیم.

۲. نیم‌ساز زاویه $\angle XOY$ را رسم می‌کنیم. همهٔ نقاط روی Ot از Ox و Oy به یک فاصله‌اند. سپس عمود منصف AB را رسم می‌کنیم (d). همهٔ نقاط روی d از B و A به یک فاصله‌اند. پس محل برخورد d و Ot ، یعنی نقطه M، جایی است که از A و B به یک فاصله و از Ox و Oy نیز به یک فاصله است: $MA=MB$ و $MH=MH'$.

۳. ابتدا پاره‌خط CD به طول ۶ واحد را رسم می‌کنیم. سپس از یک نقطه دلخواه روی آن عمودی خارج می‌کنیم و به اندازه ۳ واحد روی آن جدا می‌کنیم ($MH=3$). در ادامه در نقطه H عمودی بر MH رسم می‌کنیم که خطی موازی CD است (خط L). بعد به مرکز C و به شعاع ۴ و به مرکز D و به شعاع ۳/۵ کمان‌هایی می‌زنیم. محل برخورد این کمان‌ها با L نقاط A و B است.

۴. فرض: $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ و $BD \neq CD$
حکم: $AB \neq AC$

اثبات: فرض کنیم $AB \neq AC$ نباشد، پس: $AB=AC$. یعنی مثلثی متساوی‌الساقین است و در نتیجه طبق خواص این مثلث، نیم‌ساز زاویه رأس در آن، میانه (و ارتفاع) نیز هست. و در نتیجه: $BD=CD$. اما این خلاف فرض است. پس باید $AB \neq AC$ باشد (برهان خلف).

راهنمای حل مسائل

راهنمایی حل مسائل ریاضی دهم

۱. I) $(A \cap B) = [-2, 10]$
- II) $(A \cup C) = R$
- III) $A' = (-\infty, -2), (A' \cap C) = (-\infty, -2) \Rightarrow (A' \cap C)' = [-2, +\infty)$
- IV) $C' = [10, +\infty) \Rightarrow A \cup C' = [-2, +\infty)$
- V) $(A - B) = (10, +\infty)$

۲. خیر، می‌دانیم $(A - B) \subseteq A$ و A متناهی است. پس قطعاً $(A - B)$ متناهی است، اما لزوماً تهی نیست. به عنوان مثال:

$$A = \{1, 2, 3, 4\}, B = \{3, 4, 5, \dots\}$$

$$\Rightarrow A - B = \{1, 2\} \neq \emptyset$$

$$A = \{2, 3, 4, \dots\}$$

$$B = \{6, 7, 8, 9, \dots\}$$

$$A - B = \{2, 3, 4, 5\}, A \cap B = \{6, 7, 8, \dots\}$$

$$d = -3, t_d = 8 \Rightarrow 8 = a + (5-1) \times (-3)$$

$$\Rightarrow 8 = a - 12 \Rightarrow a = 20 \Rightarrow t_{12} = a + 11 \times d$$

$$\Rightarrow t_{12} = 20 + 11 \times (-3) \Rightarrow t_{12} = -13$$

$$t_n = a \times r^{n-1}$$

$$\begin{cases} t_4 = a \times r^4 \\ t_3 = a \times r^3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \lambda_0 = a \times r^4 \\ \delta = a \times r^3 \end{cases} \Rightarrow \frac{\lambda_0}{\delta} = \frac{a \times r^4}{a \times r^3}$$

$$\Rightarrow r^4 = 16 \Rightarrow r = \pm 2 \Rightarrow t_{11} = a \times r^{10} \Rightarrow t_{11} = a \times 2^{10}$$

برای یافتن a از جمله سوم استفاده می‌کنیم:

$$\delta = a \times 2^3 \Rightarrow a = \frac{\delta}{4} \Rightarrow t_{11} = \frac{\delta}{4} \times 2^{10} = \delta \times 2^7 = 128 \times \delta$$

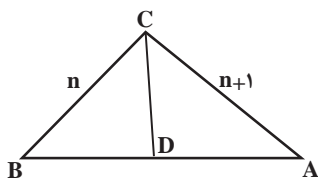
مرحله	۰	۱	۲	۳	...	n
تعداد مثلث‌های سیاه	۰	۱	۴	۱۳	...	$\frac{3^n - 1}{2}$

حدس:

۲. کافی است نشان دهیم که $a=n$, $b=n+1$, $c=n+2$ می‌تواند با فرض $n > 1$ اضلاع مثلثی باشند و این کار را به کمک نامساوی مثلثی انجام می‌دهیم:

$$\begin{aligned} a+b > c: 2n+1 > n+2 &\Leftrightarrow n > 1 \\ a+c > b: 2n+2 > n+1 &\Leftrightarrow n > -1 \\ b+c > a: 2n+3 > n &\Leftrightarrow n > -3 \end{aligned}$$

و برای قسمت دوم با توجه به قضیه نیم‌سازهای زوایای داخلی می‌نویسیم:

$$\begin{aligned} \frac{CA}{CB} &= \frac{DA}{DB} \Rightarrow \frac{n+1}{n} = \frac{DA}{DB} \Rightarrow \frac{n+1+n}{n} = \frac{AB}{DB} \\ \Rightarrow \frac{n+2}{n} &= \frac{2n+1}{DB} \Rightarrow DB = \frac{n^2+2n}{2n+1}, \\ DA &= n+2 - \frac{n^2+2n}{2n+1} = \frac{n^2+3n+2}{2n+1} \\ \Rightarrow DA - DB &= \frac{n+2}{2n+1} - \frac{2n+1}{2n+1} = \frac{2}{2n+1} \Rightarrow 2n+2 = 2n+6 \\ \Rightarrow n &= 4 \Rightarrow BC = 4, AC = 5, BA = 6 \end{aligned}$$

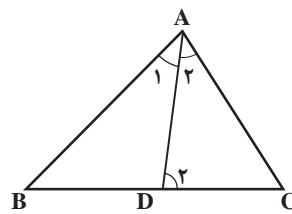
۳.

$$\begin{aligned} MH_1 &= MH_2 = MH_3 = x \\ AB &= AC = BC = a = 6 \\ S_{ABC} &= \frac{1}{2}MH_1 \cdot BC + \frac{1}{2}MH_2 \cdot AC + \frac{1}{2}MH_3 \cdot AB \\ &\Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{4}a^2 = \frac{3}{2}ax \Rightarrow x = \frac{\sqrt{3}}{6}a = \sqrt{3} \end{aligned}$$

۴. از نامساوی مثلثی استفاده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \left. \begin{aligned} OA + OB &> AB \\ OA + OC &> AC \\ OB + OC &> BC \end{aligned} \right\} \\ + \\ \Rightarrow 2(OA + OB + OC) &> AB + AC + BC \\ \Rightarrow OA + OB + OC &> \frac{AB + AC + BC}{2} \end{aligned}$$

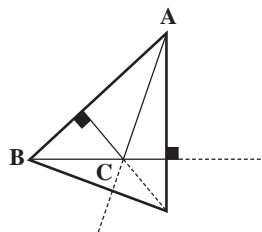
برای اثبات اینکه $OA+OB+OC < AB+AC+BC$ از یک نابرابری دیگر به صورت زیر کمک می‌گیریم:
برای هر نقطه دلخواه M درون مثلث ABC داریم:

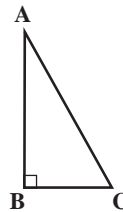
۵. فرض: $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$
حکم: $AC > AD$

اثبات: زاویه $\hat{D}_2$ نسبت به مثلث ABD خارجی است. پس داریم:
 $\hat{D}_2 = \hat{A}_1 + \hat{B} > \hat{A}_1$ و چون $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ ، پس: $\hat{D}_2 > \hat{A}_2$. لذا در مثلث ADC زاویه روبه‌رو به AC از زاویه روبه‌رو به DC بزرگ‌تر است و در نتیجه: $AC > CD$.

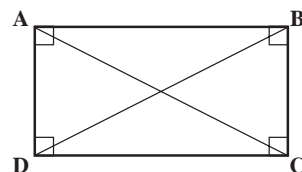
۶. الف) نادرست. مثال نقض:
مثلثی با یک زاویه منفرجه.

ب) نادرست. مثال نقض:
در مثلث قائم‌الزاویه ABC ($\hat{B} = 90^\circ$)، ارتفاع AB از هر دو ضلع مجاورش (AC و AB) کوچک‌تر نیست.

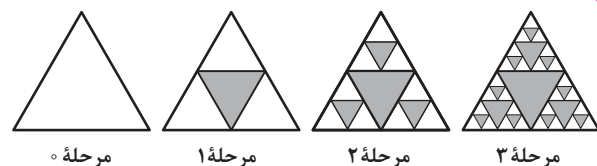

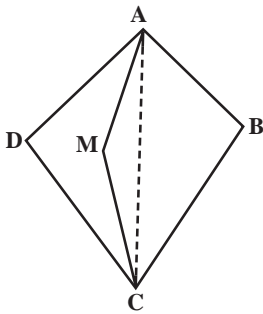
ج) درست. در متوازی‌الاضلاع ABCD قطرهای AC و BD برابرند. با توجه به ویژگی‌های متوازی‌الاضلاع داریم:

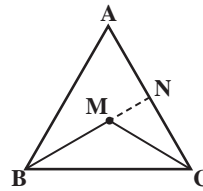
$$\left. \begin{aligned} AB &= AB \\ BC &= AD \\ AC &= BD \end{aligned} \right\} \text{ضرض} \Rightarrow \triangle ABC \cong \triangle ABD \Rightarrow \hat{A} = \hat{B}, \hat{A} + \hat{B} = 180^\circ \\ \Rightarrow \hat{A} = \hat{B} = 90^\circ \Rightarrow \text{ABCD مستطیل است.}$$

هندسه ۲ (سوم دبیرستان)

بنابراین S_{MAC} مقداری ثابت است و چون AC هم مقداری ثابت است، پس مکان هندسی M خط راستی موازی AC است.

$AB+AC > MB + MC$
برای اثبات، مطابق شکل MB را امتداد می‌دهیم تا AC را در نقطه N قطع کند و به کمک نامساوی مثلثی می‌نویسیم:

$$\left. \begin{aligned} MN + NC &> MC \\ BA + AN &> BM + MN \end{aligned} \right\}$$

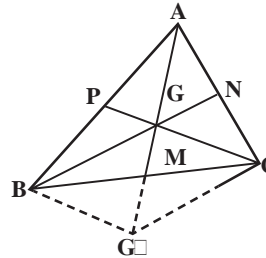
$$\begin{aligned} + \\ \Rightarrow MN + NC + BA + AN &> MC + BM + MN \\ \Rightarrow AB + AC &> MC + MB \end{aligned}$$

حال به کمک این قضیه می‌نویسیم:

$$\left. \begin{aligned} OB + OC &< AB + AC \\ OA + OC &< AB + BC \\ OB + OA &< AC + BC \end{aligned} \right\}$$

$$\begin{aligned} + \\ \Rightarrow 2(OA + OB + OC) &< 2(AB + AC + BC) \\ \Rightarrow OA + OB + OC &< AB + AC + BC \end{aligned}$$

۵. مسئله را حل شده فرض می‌کنیم. GM را به اندازه خودش تا نقطه G' امتداد می‌دهیم. چون $GM = G'M$ و $MB = MC$ ، پس $GCG'B$ متوازی‌الاضلاع است. بنابراین: $CG' = GB = \frac{2}{3}BN$ ، $CG = \frac{2}{3}CP$ و

اکنون $GG' = 2GM = \frac{2}{3}AM$ با معلوم بودن طول‌های CG و GG' (بر حسب طول‌های میانه‌های مثلث) می‌توان ابتدا مثلث CGG' و از آنجا مثلث ABC را رسم کرد.

طریقه رسم: پاره خط CG' را مساوی $\frac{2}{3}m_b$ (دو سوم طول میانه وارد بر $AC=b$) رسم می‌کنیم. به مرکز G' و به شعاع $\frac{2}{3}m_a$ و به مرکز C به شعاع $\frac{2}{3}m_c$ کمان می‌زنیم و محل برخورد دو کمان را G می‌نامیم تا مثلث CGG' رسم شود. سپس CG را از طرف G به اندازه $\frac{1}{3}m_c$ امتداد می‌دهیم تا به نقطه P برسیم، $G'G$ را به اندازه $\frac{1}{3}m_a$ امتداد می‌دهیم تا به نقطه A برسیم، و A را به P وصل می‌کنیم و امتداد می‌دهیم تا امتداد میانه CM از مثلث CGG' را در نقطه B قطع کند و مثلث ABC رسم می‌شود. شرط وجود جواب آن است که مثلث CGG' رسم شود؛ یعنی: $\frac{2}{3}m_a + \frac{2}{3}m_b > \frac{2}{3}m_c$ و یا: $m_a + m_b > m_c$. به همین ترتیب: $m_a + m_c > m_b$ و $m_b + m_c > m_a$.

پاسخ‌نامه حسابان

۱. $x^1 = (x^1 - 1) + 1 = [(x^5)^2 - 1] + 1 = (x^5 - 1)(x^5 + 1) + 1$
 $= (x - 1)(x^4 + x^3 + x^2 + x + 1)(x^5 + 1) + 1$
 $\Rightarrow x^1 = (x^4 + x^3 + x^2 + x + 1)Q(x) + 1 \Rightarrow \boxed{R(x) = 1}$

۲. چون تقسیم $P(x)$ بر $x+1$ باقی‌مانده ۲ دارد، پس: $P(x) = (x+1)Q(x) + 2$
 و: $P(x) - 2 = (x+1)Q(x)$ یعنی $P(x) - 2$ مضرب $(x+1)$ است. به‌طور مشابه $P(x) - 2$ باید مضرب $(x+2)$ ، $(x-1)$ و $(x-2)$ باشد، پس $P(x) - 2$ مضرب تمام آن‌هاست. یعنی:

$$P(x) - 2 = (x+1)(x-1)(x+2)(x-2)Q(x)$$

پس: $P(x) - 2 = (x^2 - 1)(x^2 - 4)Q(x)$ و در نتیجه: $P(x) = (x^2 - 1)(x^2 - 4)Q(x) + 2$

$$P(x) = (x^2 - 1)(x^2 - 4)Q(x) + 2$$

چون $P(x)$ از درجه ۴ است، پس: $Q(x) = k$ یعنی مستقل از x است و $k \in \mathbb{R}$. بنابراین: $P(x) = k(x^2 - 1)(x^2 - 4) + 2$. اکنون چون $P(x)$ بر $x-3$ بخش‌پذیر است، داریم: $P(3) = 0$ ، بنابراین:

$$P(3) = 0 \Rightarrow k(81 - 45 + 4) + 2 = 0$$

$$\Rightarrow 40k + 2 = 0 \Rightarrow k = -\frac{1}{20}$$

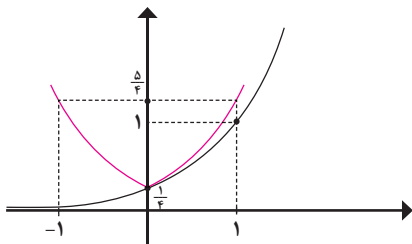
$$P(x) = -\frac{1}{20}(x^4 - 5x^2 + 4) + 2$$

۳. ابتدا معادله داده شده را ساده می‌کنیم.

$$2^{2x+1} = 8x^2 + 2 \Rightarrow 2 \times (2^x)^2 = 2(4x^2 + 1)$$

$$\Rightarrow 4^x = 4x^2 + 1 \Rightarrow 4^{x-1} = x^2 + \frac{1}{4}$$

اکنون نمودار هر کدام از توابع $y = x^2 + \frac{1}{4}$ و $y = 4^{x-1}$ را رسم می‌کنیم.

۶.

$$\begin{aligned} S_{MABC} &= S_{MADC} \\ \Rightarrow S_{ABC} + S_{MAC} &= S_{ADC} - S_{MAC} \\ \Rightarrow S_{MAC} &= \frac{S_{ADC} - S_{ABC}}{2} \end{aligned}$$

اگر $t=2$ داریم: $x=1$ و اگر $t=\frac{1}{2}$ داریم: $x=-\frac{1}{2}$.

۶. در بسط دوجمله‌ای $(a+b)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a^{n-k} b^k$ ، قرار می‌دهیم $a=2$ و $b=1$:

$$\begin{aligned} 3^n &= (2+1)^n = 2^n + \binom{n}{1} 2^{n-1} + \binom{n}{2} 2^{n-2} \\ &+ \binom{n}{3} 2^{n-3} + \dots + \binom{n}{n-1} 2 \times 1 + \binom{n}{n} 1 \\ \Rightarrow 3^n &= 2^n + 2^{n-1} \left[\binom{n}{1} + \frac{\binom{n}{2}}{2} + \frac{\binom{n}{3}}{2^2} + \dots + \frac{\binom{n}{n-1}}{2^{n-2}} \right] + 1 \\ \Rightarrow 3^n &= 2^n + A(2^{n-1}) + 1 \Rightarrow A = \frac{3^n - 2^n - 1}{2^{n-1}}. \end{aligned}$$

پاسخ سؤالات ریاضی ۳

۱. در این سؤال داریم: $P(A) = \frac{1}{2}$ ، $P(B) = \frac{1}{6}$ و $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$. پس:

الف) $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$
 $= \frac{1}{2} + \frac{1}{6} - \frac{1}{6} = \frac{3}{6} - \frac{1}{6} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}$

ب) $P(A \cap B') = P(A - B) = P(A) - P(A \cap B)$
 $= \frac{1}{2} - \frac{1}{6} = \frac{1}{3}$

ج) $P(A' \cap B') = 1 - P(A \cup B) = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$

د) حداکثر یکی رخ دهد. یعنی فقط A یا فقط B رخ دهد و یا هیچ کدام رخ ندهد. متمم آن، این است که هر دو با هم رخ دهند، پس اگر این پیشامد C باشد، داریم:

$$P(C) = 1 - P(A \cup B) = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

هـ) فقط یکی از دو پیشامد رخ دهد. یعنی فقط A و یا فقط B رخ دهد. پس اگر این پیشامد D باشد، داریم:

$$\begin{aligned} P(D) &= P(A - B) + P(B - A) \\ &= (P(A) - P(A \cap B)) + (P(B) - P(A \cap B)) \\ &= \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{6}\right) + \left(\frac{1}{6} - \frac{1}{6}\right) = \frac{1}{3} + \frac{1}{12} = \frac{5}{12} \end{aligned}$$

۲. فرض کنیم A پیشامد قبول نشدن دانش‌آموز انتخاب شده باشد. شکل زیر را در نظر می‌گیریم:

به وضوح $x=0$ یک ریشه است، ولی چون رشد تابع 4^{x-1} نسبت به تابع درجه دوم $x^2 + \frac{1}{4}$ خیلی بیشتر است، برای xهای بزرگ، این دو نمودار دوباره یکدیگر را قطع می‌کنند. پس معادله اولیه دو ریشه خواهد داشت. با توجه به جدول زیر، ریشه دوم عددی بین ۲ و ۳ خواهد بود.

x	۱	۲	۳
4^{x-1}	۱	۴	۱۶
$x^2 + \frac{1}{4}$	$1 + \frac{1}{4}$	$4 + \frac{1}{4}$	$9 + \frac{1}{4}$

۴. نابرابری مثلثی به صورت $|a \pm b| \leq |a| + |b|$ است و تساوی هنگامی رخ می‌دهد که a و b هم‌علامت باشند. در این سؤال $a=x-1$ ، $b=4-2x$ و $a-b=3x-5$. پس تساوی $|a-b| = |a| + |b|$ هنگامی رخ می‌دهد که a و b مثبت و یا هر دو منفی باشند.

$$\begin{cases} \text{اشتراک} \\ a < 0 \Rightarrow x-1 < 0 \Rightarrow x < 1 \\ b < 0 \Rightarrow 4-2x < 0 \Rightarrow x > 2 \end{cases} \Rightarrow \emptyset$$

$$\begin{cases} \text{اشتراک} \\ a > 0 \Rightarrow x-1 > 0 \Rightarrow x > 1 \\ b > 0 \Rightarrow 4-2x > 0 \Rightarrow x < 2 \end{cases} \Rightarrow 1 < x < 2$$

بنابراین مجموعه جواب‌های این معادله (۱،۲) است.

۵. ابتدا قرار می‌دهیم $t=x+1$:

$$\begin{aligned} x^2 + \left(\frac{x}{x+1}\right)^2 &= \frac{5}{4} \Rightarrow (t-1)^2 + \left(\frac{t-1}{t}\right)^2 = \frac{5}{4} \\ \Rightarrow t^2 - 2t + 1 + \left(1 - \frac{1}{t}\right)^2 &= \frac{5}{4} \\ \Rightarrow t^2 - 2t + 1 + 1 + \frac{1}{t^2} - \frac{2}{t} &= \frac{5}{4} \\ \Rightarrow \left(t^2 + \frac{1}{t^2}\right) - 2\left(t + \frac{1}{t}\right) + 2 &= \frac{5}{4} \end{aligned}$$

اکنون اگر $s = t + \frac{1}{t}$ ، پس:

$$s^2 = \left(t + \frac{1}{t}\right)^2 = t^2 + \frac{1}{t^2} + 2$$

بنابراین: $t^2 + \frac{1}{t^2} = s^2 - 2$. با جای‌گذاری در معادله بالا داریم:

$$\begin{aligned} (s^2 - 2) - 2s + 2 &= \frac{5}{4} \Rightarrow s^2 - 2s - \frac{5}{4} = 0 \\ \Rightarrow 4s^2 - 8s - 5 &= 0 \Rightarrow (2s-5)(2s+1) = 0 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} s = \frac{5}{2} \Rightarrow t + \frac{1}{t} = \frac{5}{2} \\ \Rightarrow 2t^2 - 5t + 2 = 0 \Rightarrow t = \frac{1}{2}, t = 2 \\ s = -\frac{1}{2} \Rightarrow t + \frac{1}{t} = -\frac{1}{2} \\ \Rightarrow 2t^2 + t + 2 = 0 \Rightarrow \text{ریشه ندارد.} \end{cases}$$

۳. اعداد طبیعی ۱، ۲، ۳ و ... و $2n$ را در n دسته به صورت زیر طبقه‌بندی می‌کنیم:

$$\{1, 2\}, \{3, 4\}, \dots, \{2n-1, 2n\}$$

اکنون $(n+1)$ عدد انتخابی از این n مجموعه، طبق اصل لانه کبوتری، حداقل دو عضو از یک مجموعه را در اختیار خواهد داشت و با توجه به اینکه داخل هر مجموعه دو عدد متوالی قرار دارند، پس نسبت به یکدیگر اول خواهند بود.

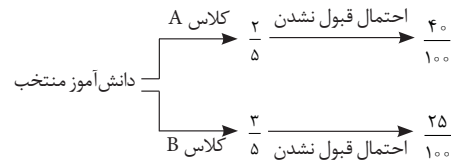
$$\begin{aligned} A &= (a^2 + b^2 + c^2) \left(\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} + \frac{1}{c^2} \right) \\ &= \frac{a^2}{a^2} + \frac{a^2}{b^2} + \frac{a^2}{c^2} + \frac{b^2}{a^2} + \frac{b^2}{b^2} + \frac{b^2}{c^2} + \frac{c^2}{a^2} + \frac{c^2}{b^2} + \frac{c^2}{c^2} \\ &= 3 + \left(\frac{a^2}{b^2} + \frac{b^2}{a^2} \right) + \left(\frac{a^2}{c^2} + \frac{c^2}{a^2} \right) + \left(\frac{b^2}{c^2} + \frac{c^2}{b^2} \right) \end{aligned} \quad ۴.$$

می‌دانیم که برای هر عدد حقیقی مثبت x داریم: $x + \frac{1}{x} \geq 2$. با توجه به اینکه دو عبارت داخل هر پرانتز معکوس یکدیگرند و مثبت، پس:

$$A \geq 3 + 2 + 2 + 2 = 9$$

$$\begin{aligned} \frac{x^4 - y^4}{4y^3} > x - y &\Rightarrow x^4 - y^4 > 4y^3(x - y) \\ \Rightarrow (x - y)(x^3 + x^2y + xy^2 + y^3) &> (x - y)4y^3 \\ \Rightarrow x^3 + x^2y + xy^2 + y^3 &> 4y^3 \\ \Rightarrow (x^3 - y^3) + y(x^2 - y^2) + y^2(x - y) &> 0 \end{aligned} \quad ۵.$$

اکنون با توجه به اینکه $x > y > 0$ ، بنابراین تمام عبارتهای بالا در سمت چپ نامساوی مثبت هستند و آخرین نامساوی صحیح است. پس به کمک اثبات بازگشتی حکم مسئله ثابت می‌شود.

پس:

$$P(A) = \frac{2}{5} \times \frac{40}{100} + \frac{3}{5} \times \frac{25}{100} = \frac{16}{100} + \frac{15}{100} = \frac{31}{100}$$

۲. الف) اگر A پیشامد دو مهرهٔ هم‌رنگ باشد، داریم:

$$P(A) = \frac{\binom{4}{1}\binom{4}{1} + \binom{6}{1}\binom{6}{1}}{10 \times 10} = \frac{16 + 36}{100} = \frac{52}{100}$$

ب) اگر B پیشامد فقط یک مهرهٔ سفید باشد، این مهره سفید در انتخاب اول و یا در انتخاب دوم ظاهر می‌شود. پس:

$$P(B) = \frac{\binom{4}{1}\binom{6}{1} + \binom{6}{1}\binom{4}{1}}{10 \times 10} = \frac{24 + 24}{100} = \frac{48}{100}$$

ج) اگر C پیشامد حداقل یک مهرهٔ سیاه باشد، متمم این پیشامد این است که هر دو مهره سفید باشند. پس:

$$P(C) = 1 - \frac{\binom{4}{1}\binom{4}{1}}{10 \times 10} = 1 - \frac{16}{100} = \frac{84}{100}$$

پاسخ‌نامهٔ جبر و احتمال

$$\begin{aligned} A &= n(n+1)(n+2)(n+3) + 1 \\ &= (n(n+3))(n+1)(n+2) + 1 \\ &= (n^2 + 3n)(n^2 + 3n + 2) + 1 \end{aligned} \quad ۱.$$

اگر $n^2 + 3n = x$ باشد، داریم:

$$A = x(x+2) + 1 = x^2 + 2x + 1 = (x+1)^2$$

۲. فرض کنید: $A = (k+1)(k+2)\dots(k+n)$ حاصل ضرب n عدد متوالی باشد که $k \in \mathbb{Z}$. با توجه به اینکه از دو عدد متوالی، حداقل یکی مضرب ۲ است، پس A مضرب ۲ است. همچنین از هر سه عدد متوالی، حداقل یکی مضرب ۳ است، پس A مضرب ۳ است و به همین ترتیب از هر n عدد متوالی، حداقل یکی مضرب n است، پس A مضرب n نیز هست. بنابراین A مضرب ۲، ۳ و ... و n خواهد بود و چون این اعداد نسبت به هم اول‌اند، پس A مضربی از حاصل ضرب آن‌ها، یعنی $n!$ است.